

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2007-01-12

NR: 1

KONTAKT: Tomas Lundberg, pressekreterare, tel. 08-787 02 15

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

■ Persson: Penningpolitiken – erfarenheter och tankar om framtiden

Vice riksbankschef Kristina Persson talar på lördag i Luleå vid ett seminarium anordnat av Swedbank om den svenska penningpolitiken, erfarenheterna av inflationsmål och sina tankar om framtiden.

"Inledningsvis vill jag kommentera det penningpolitiska protokollet som publicerades i början av förra veckan. Vi var alla i direktionen eniga om att en höjning av reporäntan med 25 punkter var lämplig. Den fortsatt starka konjunkturen bedöms leda till en stigande inflation de kommande åren. Reporäntan kommer, som vi ser det nu, även att behöva höjas ytterligare för att inflationen ska bli i linje med målet på några års sikt. I vilken takt beror dock som vanligt på hur ekonomin utvecklas framöver. För närvarande står inte minst utvecklingen på arbetsmarknaden i fokus", inledde Persson.

"Mycket tyder på att det fortfarande finns lediga resurser på arbetsmarknaden. De förslag som regeringen nu har lagt fram bör åtminstone på sikt leda till att utbudet av arbetskraft ökar. Nyckeln till en god arbetsmarknadsutveckling framöver är att matchningen av utbud och efterfrågan fungerar bra", fortsatte Persson.

"En stor utmaning, för så väl regeringen som för parterna på arbetsmarknaden, blir att underlätta de omställningar som behövs för att matchningen ska lyckas. Det kräver ett bra företagsklimat och vilja att investera i både kunskap och kapital. En fungerande matchning kräver även flexibilitet på arbetsmarknaden så att arbetstagarna så snabbt och smidigt som möjligt kan utbildas sig, söka sig till nya branscher och orter", sade Persson.

"Ansvaret för hur sysselsättning och arbetslöshet utvecklas vilar på arbetsmarknadens parter och regeringen. Det Riksbanken kan göra är att föra en välavvägd penningpolitik i linje med riksbankslagens intentioner, så att inflationen blir låg och stabil samtidigt som de kortsiktiga konjunkturmässiga variationerna inte blir onödigt stora. Genom att stabilisera inflationsförväntningarna bidrar penningpolitiken till en mer stabil ekonomisk utveckling. Det har Riksbanken i stora drag lyckats väl med hittills sedan inflationsmålet infördes", menade Persson.

"Två professorer, Francesco Giavazzi och Frederic Mishkin, har granskat hur väl Riksbanken har lyckats med den förda penningpolitiken under de senaste 10

■ åren. Eftersom Riksbanken har en självständig ställning är det viktigt att penningpolitiken regelbundet granskas och utvärderas. Utvärderingens helhetsintryck av den svenska penningpolitiken och Riksbanken är positivt. Författarna för dock fram kritik på några punkter, riktad till såväl riksdag och regering som Riksbanken", sade Persson.

"Enligt min mening är kritiken mot Riksbanken delvis befogad. Giavazzi och Mishkin anser att Riksbanken i större utsträckning än vad som varit fallet borde uppmärksamma utvecklingen av den reala ekonomin och arbetsmarknaden. Detta håller jag med om. I detta syfte tog jag olika initiativ under åren 2002-2004 för att lyfta fram de s.k. strukturfrågorna i Riksbankens arbete. De anser även att inflationsrapporterna tydligare bör redovisa vad flexibiliteten i inflationsmålpolitiken innebär. Detta har vi visserligen i olika sammanhang diskuterat, bl.a. i skriften "Penningpolitiken i Sverige" som förklarar hur Riksbanken i räntesättningen kan ta hänsyn till utvecklingen av sysselsättning och tillväxt. Men vi bör, enligt min mening, kunna bli ännu bättre på att kommunicera till omvärlden vad detta i praktiken innebär. Jag håller också med Giavazzi och Mishkin om att Riksbanken borde publicera prognoser baserade på en egen bedömning av den framtida reporäntan istället för det tekniska antagande som görs nu och som utgår från vad aktörerna på de finansiella marknaderna förväntar sig. Detta är en fråga som bereds inom direktionen sedan en tid tillbaka", påpekade Persson.

"Giavazzi och Mishkin kritiserar även Riksbanken för att inflationen underskridit inflationsmålet de senaste åren. För att kompensera för detta bör inflationen, om jag tolkar utvärderingen rätt, tillåtas överskrida målet en tid. Men med en sådan metod är det, enligt min uppfattning, mycket svårt att förankra allmänhetens förväntningar om den framtida inflationen. När det gäller kritiken mot Riksbanken för att inflationen de senaste åren underskridit inflationsmålet håller jag dock med om att vi borde ha sänkt räntan snabbare och tidigare. Men man bör komma ihåg att orsakerna till den låga inflationen inte hade med en svag efterfrågan i ekonomin att göra, alltså de förhållanden som Riksbanken kan parera med sina reporänteförändringar. Istället berodde den låga inflationen på gynnsamma utbudsförhållanden såsom överraskande hög produktivitet och låga, till och med sjunkande, importpriser" fortsatte Persson.

"Om Riksbanken hade kunnat förutse utvecklingen av produktiviteten och importpriserna skulle förbättringen av arbetsmarknaden sannolikt ha kommit igång något tidigare. Men vi ska inte överdriva effekterna av en lägre styrränta under åren 2002-2004. Det är inte självklart att en ännu lägre ränta skulle ha haft särskilt stort genomslag på konsumenternas vilja att konsumera och arbetsgivarnas benägenhet att anställa", konstaterade Persson.

"När Riksbanken i början av 1990-talet skulle formulera ett inflationsmål kunde vi inte förutse de prisdämpande effekter som informationsteknologin och globaliseringen skulle ge upphov till. Då var det framförallt viktigt att formulera ett enkelt mål som allmänheten kunde förstå och ta till sig. Att lyckas förankra inflationsförväntningarna och skapa stor trovärdighet för penningpolitiken var mycket viktigt. Kanske hade vi med dagens kunskap, enligt mitt sätt att se det, inte valt att precisera ett exakt mål på 2 procent med ett toleransintervall på plus minus 1 procent utan mer tagit fasta på själva intervallet, att inflationen ska ligga mellan 1 och 3 procent men att vi normalt siktar på att nå 2 procent. Skillnaden är inte stor men med tanke på att avvikelser från målet alltid kommer att finnas, speciellt i situationer då stora strukturella förändringar sker, vore det mer anpassat till vad som är rimligt att förvänta sig av en inflationsmålpolitik", avslutade Persson.